7/6192

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Bakan 665

ANKARA
15/04/2002

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İLGİ: a)Kanunlar ve Kararlar Dairesi Başkanlığı ifadeli, 11.3.2002 tarihli ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-7/6192-13776/32763 sayılı yazınız.
b) 28.3.2002 tarihli ve 574 sayılı yazımız.

İlgi (a) yazınız ekinde alınan, Kayseri Milletvekili Salih Kapusuz tarafından Bakanlığımıza yöneltilen ve yazılı olarak cevaplandırılması istenilen 7/6192-13776 Esas No.lu soru önergesiyle ilgili cevaba esas teşkil edecek bilgilerin derlenebilmesi için ilgi (b) yazımızla, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğünün 99. maddesinin beşinci fıkrası uyarınca bir aylık ek süre verilmesi istenilmiştir.

Söz konusu soru önergesine verilen cevap örneği iki nüsha hâlinde ilişikte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Prof.Dr.Hikmet Sami TÜRK
Bakan

EKLER:
EK-1 Soru önergesi (2 adet-4sayfa)
cevabı

7/6192

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Bakan

ANKARA
..../..../2002

Sayın
Salih KAPUSUZ
Kayseri Milletvekili
T.B.M.M.

Bakanlığımıza yönelttiğiniz ve yazılı olarak cevaplandırılmasını istediğiniz 7/6192-13776 Esas No.lu soru önergesinin cevabı aşağıda sunulmuştur:

Hakkında mahkemelerimizde verilen gıyabî tutuklama kararları uyarınca uluslararası düzeyde arama belgesi (kırmızı bülten) bulunan soru önergesinde adı geçen kişinin, önergede belirtilen komşu bir Ülkeden çıkışından sonra, sahte pasaportla giriş yapmak suçundan 12.11.1998 tarihinde bir başka ülkede yakalanması üzerine, 1978 ve 1980 yıllarında Ülkemizde işlediği Türk Ceza Kanunu'nun 125. maddesine muhalefet suçundan yakalandığı Ülkeden iadesine ilişkin olarak hazırlanan iade talepnamesi ve eki evrak, 26.11.1998 tarihli yazımızla diplomatik kanaldan bu Ülke Makamlarına iletilmek üzere, Dışişleri Bakanlığına sunulmuştur.

İade talebi, Büyükelçiliğimizce, bu Ülke Dışişleri Bakanlığı kanalıyla, Adalet Bakanlığına iletilmiş ve iade talebini incelemeye yetkili söz konusu Ülke Başkenti İstinaf Mahkemesine ulaşmıştır.

Anılan mahkemede, daha önce intikal etmiş olan bir başka Ülkenin, ülkesinde işlenen bir suçtan dolayı adı geçenin iadesi talebinden vazgeçtiğini bildirmesini müteakiben, bu mahkemenin 16.12.1998 günlü kararıyla, iade talebimizle ilgili olarak başlatılan adlî süreç hakkında karar verme hususu saklı tutularak, bu Ülkeden ayrılmamak şartıyla adı geçenin tutukluluk durumu kaldırılmıştır.

Bunun üzerine, 17.12.1998 tarihinde Hükümetimiz adına hareket eden yabancı avukat, tutukluluk durumunun kaldırılmasına itiraz etmiştir. Söz konusu İstinaf Mahkemesi Savcılığı bu talebi uygun görerek, Adalet Bakanlığından bu konudaki görüşünün sorulmasını mahkemeden talep etmiştir. Mahkeme de, Bakanlıktan bu konudaki görüşünü çok ivedi bildirmesini istemiştir.

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Bakan

ANKARA
..../..../2002

Söz konusu Ülke Adalet Bakanlığı mahkemeye sunduğu görüşünde, adı geçen kişi için kısıtlayıcı önlemlere gerek olmadığını belirterek, ayrıca diplomatik yoldan gönderdiğimiz ve iade amaçlı tutuklama talebimizin dile getirildiği yukarıda anılan iade dosyasını mahkemeye iletmiştir. İstinaf Mahkemesi Savcılığı iade talebimizin yerine getirilmesinin uygun olacağını mahkemeye bildirmiştir.

Ancak, mahkemenin 28.12.1998 tarihinde verdiği kararında, Hükümetimiz adına yabancı avukatın yaptığı tutuklamanın kaldırılmasına itirazımız, bu konudaki talebin söz konusu Ülke Adalet Bakanlığına ait olduğu gerekçesiyle reddedilmiştir. İade talebimiz bu aşamada iken, bu Ülke Siyasî Polisi, 18.1.1999 tarihli bir yazıyla, İstinaf Mahkemesine ve Savcılığına adı geçeni 16.1.1999 tarihinde Ülkeyi terketmek üzere sınıra götürdüğünü bildirmiştir.

Adı geçen kişinin bundan sonra hangi ülkede bulunduğuna dair bir bilgi Bakanlığımıza intikal etmediğinden, iadesi için herhangi bir işlem yapılmamıştır.

Önergenin (3) numaralı bölümünde sözü edilen konuyla ilgili Bakanlığımızda herhangi bir bilgi mevcut değildir.

Öte yandan, adı geçen kişi, 16.2.1999 tarihinde (3) numaralı bölümde sözü edilen Ülkeden, Ülkemize getirilmesi üzerine, can güvenliğinin sağlanabilmesi için 1. derece askerî yasak bölge ilân edilen İmralı Adasına yerleştirilmiş, Ankara Devlet Güvenlik Mahkemesi Cumhuriyet Savcılığı tarafından sorgusu yapıldıktan sonra, Ankara Devlet Güvenlik Mahkemesi yedek hâkimliği tarafından 23.2.1999 tarihinde Türk Ceza Kanunu'nun 125. maddesinde öngörülen suçtan tutuklanmış ve tutukluluğunun İmralı Adasında geçirilmesine karar verilmiştir.

Söz konusu kişinin işlediği suçlar bütün ülkeyi kapsadığından, başka yerlerdeki mahkemelerdeki davalarda ve savcılıklarca yürütülen soruşturmalarda görevsizlik kararı verilerek, dava ve soruşturma evrakları, daha önce hakkında bir soruşturma başlatarak dava açmış olan Ankara Devlet Güvenlik Mahkemesi Cumhuriyet Başsavcılığına gönderilmiştir.

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Bakan

ANKARA
..../..../2002

Ankara Devlet Güvenlik Mahkemesi Cumhuriyet Başsavcılığının 26.4.1999 tarihli ve 1999/78 No.lu iddianamesiyle açılan kamu davası, Ankara 2 No.lu Devlet Güvenlik Mahkemesinin 1999/21 Esas sayılı dosyasında görülmeye başlanmıştır.

Mahkemece güvenlik açısından duruşmaların adı geçenin tutuklu olarak bulunduğu İmralı Adasında yapılmasına karar verilmiş, İmralı'da gerçekleştirilen duruşmalar sonucunda adı geçen hakkında verilen ölüm cezasına ilişkin hüküm, Yargıtay 9. Ceza Dairesinin 22.11.1999 tarihli ve Esas 1999/1296, Karar 1999/3623 sayılı kararıyla onanmış ve hükümlünün dosyası, Anayasanın 87. maddesi hükmü çerçevesinde gereğinin yapılması için Bakanlığımız Ceza İşleri Genel Müdürlüğünün 3.1.2000 tarihli ve 0001 sayılı yazısı ekinde Başbakanlığa sunulmuştur.

Ancak, söz konusu kişinin avukatlarının, 16.2.1999 tarihli Avrupa İnsan Hakları Mahkemesine yaptığı başvuruyu incelemekte olan Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin 1. Dairesi, adı geçenin cezasının Yargıtay tarafından onanmasından haberdar olan avukatlarının başvurusu üzerine 30.11.1999 tarihinde, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi İçtüzüğünün 39. maddesi gereğince verdiği ihtiyatî tedbir kararıyla, başvuru hakkında Avrupa İnsan Hakları Mahkemesince bir karar verilinceye kadar ölüm cezasının yerine getirilmemesini sağlayacak tedbirlerin alınmasını istemiştir. Bu karara uyulması Hükümetimizce kabul edilmiştir.

Bilindiği üzere, uygulamada kısaca "Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi" olarak adlandırılan "İnsan Haklarını ve Ana Hürriyetleri Korumaya Dair Sözleşme", 4 Kasım 1950'de Roma'da imzalanmış ve 3 Eylül 1953 tarihinde yürürlüğe girmiştir.

Uluslararası sözleşmelerden biri olan Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin Türk iç hukukundaki yeri, Anayasanın 90. maddesinde belirlenmiştir. Bu maddenin son fıkrasında, usulüne göre yürürlüğe konulmuş milletlerarası antlaşmaların kanun hükmünde olduğu, bunlar hakkında Anayasaya aykırılık iddiası ile Anayasa Mahkemesine başvurulamayacağı öngörülmüştür. Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi, 10 Mart 1954 tarihli ve 6366 sayılı Kanunla Ülkemiz tarafından onaylanmıştır. Anayasanın 90. maddesine göre, Sözleşme Türk iç hukukunun bir parçası olmuştur.

7/6192

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Bakan

ANKARA
..../..../2002

1.11.1998 tarihinde yürürlüğe giren 11. Nolu Protokol'le Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nde yapılan değişiklikler sonucunda Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi bugünkü yapısına kavuşmuştur. Bu mahkemenin verdiği bir tedbir kararının Türkiye açısından uygulanması, Anayasa ve uluslararası taahhütlerimizden kaynaklanmaktadır.

Söz konusu başvuru hâlen, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin 1. Dairesi gündeminde olup, incelemesi sürmektedir.

Bilgilerinize arz ederim.

Prof.Dr.Hikmet Sami TÜRK
Bakan